

Hrvatsko arhivističko društvo/Državni arhiv u Gospiću
49. savjetovanje hrvatskih arhivista "Arhivi i Domovinski rat"
Plitvice, 26-28. listopada 2016.

SEKCIJA ZA ZAŠTITU GRADIVA IZVAN ARHIVA

Sastanak Sekcije održan je na Plitvicama 26. listopada 2016., u hotelu Jezero (dvorana Flora). S radom je započeo u 18,10 h, a na Sekciji su sudjelovali većinom stručni djelatnici državnih arhiva: Silvija Babić (HDA), Stjepan Benčić (DAKA), Nataša Biličić (DASK), Nada Klobučar (DAGS), Maja Kuzmanić Kovačević (DAST), Irena Milobara (DAVU), Branimir Peti (DAVU), Darko Rubčić (DAZG), Jasmina Sedmak (DRAM), Tomislav Škrbić (DASK), Željko Vrban (DAOS), Radoslav Zaradić (DAST), Domagoj Zovak (DASB), te tek u neznatnom broju predstavnici stvaratelja gradiva: Elvira Čeljuska-Tošev (Klinika za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ Zagreb).

DNEVNI RED

1. Korištenje Nacionalnog arhivskog informacijskog sustava
2. Interni akti stvaratelja koji djeluju na području cijele Republike Hrvatske
3. Kategorizacija stvaratelja
4. Granski popisi s rokovima čuvanja
5. Pitanje nadležnosti nad stvarateljima/imateljima
6. Ostala pitanja

Ad. 1.

... Korištenje nacionalnog arhivskog informacijskog sustava je besplatno, a registracija se odvija preko nadležnoga arhiva, u suradnji s HDA. S obzirom da je Pravilnik o dopunama Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva (NN 106/07) još uvijek na snazi, zaključeno je da smo stvarateljima/imateljima dužni omogućiti izravan upis u navedeni sustav. Djelatnici područnih državnih arhiva potvrdu HDA o načinu i mogućnostima korištenja Nacionalnog arhivskog informacijskog sustava zamolili su pisanim putem, nakon čega je konstatirano da je ovaj zapisnik, koji će svim arhivima biti dostavljen pisanim putem, takav način.

...

Ad. 2.

... Svi su stvaratelji/imatelji dužni dostaviti odnosne akte stvarno/teritorijalno nadležnom državnom arhivu. U protivnome, državni arhivi u postupku odabiranja i izlučivanja mogu bez ustručavanja izdati negativno rješenje (odbijanje izlučivanja). U svrhu lakše dostupnosti pravilnika i posebnih popisa usuglašanih i odobrenih od HDA, na novim mrežnim stranicama Hrvatskog arhivističkoga društva, pod odrednicom "Sekcija za zaštitu gradiva izvan arhiva" namjera je recentno objavljivati popise odnosnih pravilnika i posebnih popisa. ...

Ad. 3.

Sudionici sastanka usuglasili su se da su svi pravni subjekti u RH bez iznimke obveznici Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN 105/97, 64/00, 65/09), neovisno o kategorizaciji stvaratelja. Jednaka je stvar s njihovim stvarnim i/ili pravnim sljednicima ili pak funkcionalnim sljednicima (ista nadležnost/djelatnost).

...

Stoga kategorizacija, njezine izmjene i dopune, odnosno revizije svakih nekoliko godina (a obzirom na zakonodavno i upravno okruženje u RH – i češće) zahtjevaju upitno trošenje vremenskih i kadrovskih resursa i znatno opterećuju rad arhiva, s dvojbom koristi.

... Uz problem kategorizacije neposredno se u posljednje vrijeme vezao i problem predaje gradiva arhivima. Konačni zaključak sudionika Sekcije jest da odgovor na pitanje kako i koje gradivo preuzeti ovisi prije svega o kompetencijama stručnih djelatnika i provedenoj valorizaciji konkretnoga stvaratelja i gradiva, koji postupak je preliminarno prijeko potreban, posebno u svjetlu činjenice da se u arhive često preuzima nepotrebno gradivo. Valja naglasiti da je odnosnu problematiku prilikom otvorenja skupa spomenula i nazočna ministrica kulture, dr. sc. Nina Obuljen Koržinek.

Ad. 4.

U postupku izrade granskih popisa s rokovima čuvanja, izrađene su samo tri radne inačice.

...

Zaključak: granski popisi nisu dovršeni, ažurirani ni verificirani, stoga je važno krenuti u njihovu izradu, uz sudjelovanje potrebnih vanjskih stručnih djelatnika različitih područja djelatnosti ...

Ad 5.

Nadležnost nad stvarateljima/imateljima do sada je u stvarnom i teritorijalnom opsegu bila definirana odredbama davne Odluke o određivanju područja na kojima arhivi vrše arhivsku službu (NN 28/63). Međutim, povijesne, državne, upravne i stručne okolnosti davno su se višekratno izmijenile, pa se na dosadašnjim tradicionalnim područjima nadležnosti javljaju posve drugačije situacije. ...

Tijekom sastanka naveden je niz primjera gdje je, obzirom na ustrojstvo stvaratelja/imatelja, teritorijalna nadležnost upitna.

...

Kao najlogičniji zaključak ove točke Dnevnoga reda, nameće se potreba postupanja područnih državnih arhiva prema mjestu gdje je smješteno upitno gradivo jer je naglasak upravo na njemu i njegovoj zaštiti. Konstatirano je da će se postojeći koncept teritorijalne nadležnosti u predstojećemu razdoblju zasigurno mijenjati.

Ad. 6.

Tijekom rasprave oko posljednje točke Dnevnoga reda, zaključeno je da bi državni arhivi morali nastojati djelovati na jedinstven i ujednačen način, te koristiti iste postupovne i formalne obrasce u obavljanju svoje djelatnosti. Iskazana je ideja da bi se ovaj problem mogao lako riješiti nalogom ili drugim sličnim aktom Ministarstva kulture, koje sukladno Zakonu u arhivskom gradivu i arhivima provodi upravni nadzor nad radom arhiva.

...

Upravo ujednačen rad državnih arhiva valjalo bi detaljno utvrditi novim arhivskim zakonom.

Sastanak sekcije završen je u 19,30 h.

Sekciju vodila:

dr.sc. Silvija Babić, Hrvatski državni arhiv

Zapisnik sastavila:

Jasmina Sedmak, Državni arhiv za Međimurje